

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 12

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 26. mars 1949

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárid

23 Árg.

AT DUGA AT LESA

og starvsbrøðralyndi

Stjórnirnar á báðum blöðum um 14. september og Dimmalætting tykjast ikki at hava skilt eina oddagrein, sum stóð í hesum blaði hin 5. mars í ár. Tað skuldi tykjast ótrúligt, tí hvørt blaðið hevur sínar tveir blaðstjórnarar; blaðstjórnirnar á tí eina hava gingið á Københavns Universitet og eru komnar haðani við stórum prógvum, og á hinum hava teir vist ikki vitjað universitetini, men teir skuldu tá verið gamlir royndir blaðmenn, ið ikki hövdu langar stundir at kanna ætlanina við einum blaðgreina-stubba. Ein skuldi hugsa, at teir hövdu misskilt við vilja, men at hava ta fatan ber ikki til, tí har-til eru greinirnar, ið koma sum aftursvör, ov mikið álvarsamar, vreiðar og firtnar.

Stjórnin á Dimmalætting er helst at umbera, tí hon er vorðin so ill av nøkrum sakarleysum örindareglum, sum stóðu í sama nr. av Føroya Sosialdemokrati, at hon hevur ikki havt skil at lesa!

Henda góða grein, sum hevur elvt hesum báðum ikki frændaligu blöðum, at taka til mótmælis, var ein spottsk (satirisk) politisk grein, ið hevði heilt annað mál, enn hesi blöðini gita. Hava tey fingið skilið aftur, kunna tey lesa hana av nýggjum og vita, um ikki annað fæst burtur úr henni. Tá ið tikið var til »tómur peningapungur og skattainntøku 0«, so var tað nettupp eftir frásøgn 14. september, sum bar boð um, at stórvirki og virkismenn hövdu givið o upp í skattainntøku!

Dimmalætting er sum sagt meira ill og brigsjar »ukollegial Optreden«. Ja, skal ein hugsa um burtur úr henni. Tá ið tikið var til »tómur peningapungur og skattainntøku 0«, so var tað nettupp eftir frásøgn 14. september, sum bar boð um, at stórvirki og virkismenn hövdu givið o upp í skattainntøku!

Annars er sum áður sagt hennara uppfatan av grein okkara so heilt misvísandi. Vit hava ongan »enda spunnið« um Sambandsflokkin. Vit hava ikki tikið heidurin frá Sambandsflokkinum fyri at hava havt sín part í hes-

um málum. (Onkur annar enn Samgongumenn kundu havt ivast, at allir Sambandsmenn gingu við at fremja málini). Tó at ongantíð hevur verið kunnugt, at hvørki Dimmalætting ella Sambandsflokkin á Løgtingi hava verið so ágrýtin at broyta lønarlóg fyri føroyskar lærarar ella böta um ellisrentustudningin og avlamsstudningin. Tað eru púra ongar grundir til hjá stjórn Dimmalætting at koma við ábreiðslum móti Javnaðarflokkinum ella blað flokksins, at tey skulu vilja taka burtur Sambandsins lut í politiska samarbeiðinum, sum er á Tingi, og at tey óttast fyri, at veljarin heldur Sambandið eiga hin størsta partin av tí, at sosiallógirnar eru komnar ígjøgnum.

Allir veljarar vita, at sosiala lóggávan hevur verið høvuds-mál Javnaðarflokksins, og at sat ikki hesin flokkur á Tingi, hevði málið bert verið tikið á eina stevnuskrá sum eitt eiti og einki annað.

Men vit halda, at Dimmalætting dregur hetta sama mál nettupp fram fyri at siga veljaranum, at var ikki Sambandsflokkin á Tingi, kom einki burtur úr. Hann eigur alla æruna.

Tá ið trádhanin til Fámjins hevði verið frammi á Tingi var Dimmalætting ógvuliga skjót at boða Fámningum frá, at Sambandsmenn vóru hinir einastu, ið mannsterkir hövdu staðið saman um málið, og tí var sjálvsagt, at øll bygðin til næsta val stóð rundan um Sambandsflokkin, tað ið eisini ein trúgvur Sambandsvinur í eini Dimmalætting væl og virðiliga helt fram fyri bygdamonnum sínum. Var hatta ikki rættur stemmufiskskapur? Og hvar var so »kollegialiteten«, sum Dimmalætting spottskliga nevni?

Og hasin örindastubbin. — »Nidvise«, »et Forsøg at haane og spotte Lagmanden«, klagar Dimmal seg um. Á ongan hátt dámar okkum »at haane og spotte« okkara hægsta embætismann. Syndarligt at stjórn blaðsins ikki skal tola eitt örindi um vanligar hendingar sett fram sum skemat! Er ikki slíkt síður alla-

staðni. — Men hetta er ivaleyst eitt dømi um tað »tungveður«, sum herjar landið. Hvat mundi Janus Djurhuus skaldið, ið Dimmalætting tók til sín sum sitt skald, sagt, um honum hevði verið lagað at sætt uppundan aftur?

Danmark og Atlantssáttmálin

Spurningurin um at taka við Atlantshavssáttmálanum, var havdur til umrøðu á danska Ríkisdegi í vikuni. Menn í Danmark eru ymiskt á máli um, hvussu gagnligur, hann er fyri landið. Sosial Demokratar, Vinstrumenn og Konservativu eru sintir at skriva undir sáttmálan, meðan Radikalur og — serliga — Kommunistar eru hart imóti. Tað var eisini havt á máli, um ikki beinast var, at fólkið, æntin áðrenn ella aftan á, at Ríkisdagurin hevði tikið stóðu til spurningin, skuldi fáa atgongd til við einari fólka- atkvøðu at geva til kennar sína hugsan um, hvørja stóðu Danmark skuldi taka til henda so týðningarstóra spurning.

Bíblían komin út á føroyskum máli

Hin Føroyski Biblíugrunnurin gav út-

So kom endiliga fullliðug bibliutýðing á føroyskum máli. Og tað var ein leikmaður, sum greiddi hetta stóra verk úr hondum, Victor Danielsen, trúboðari.

Bókin er prentað og heft í Føroyum, men bindini og innbindingin eru gjørd í Bretlandi. Bert fá eintøk eru enn komin, men væntandi verður hon skjótt at fáast í handlunum, bæði í indiappiri við skinnbindi og vanligum bibliupappiri við biligari bindum.

Gjollari ummæli kemur seinri.

Hvussu spara vit milliónirnar?

Hvørjir vóru teir, ið komu við tryggingarsambandstankanum og bardust hardest við at fáa hann ígjøgnumfórðan?

Hvørjir vóru teir, sum av livsins megi bardust imóti?

Tað er umráðandi, at Føroyingar gera sær hetta greitt, so hildið kann verða fram ta rættu leiðina.

Við Føroya Tryggingarsambandi hava Føroyar í dag spart nógvar milliónir, ið annars vildu verið farnar út av landinum.

Harafrat kemur so tann peningur, sum góldin er minni av skipaeigarunum við at gjalda til Føroya Tryggingarsamband.

Undan krignum var t.d. tryggingargjaldið fyri trolarar um 8 pCt. Nú er tað 5 pCt.

Undan krignum var tryggingargjaldið fyri snurrúváðsbátar 6 pCt. Nú er tað farið niður í 3½ pCt.

Um hildið verður fram við einkartryggingarrættinum verða vit skjótt førir at taka alla tryggingina her heima. Enn er nevniliga tryggingarsambandið ov veikt til at taka tryggingarhædd yvir 400.000 úttan at endurtryggja. Av hesi orsök hevur Tryggingarsambandið noyðst at endurtryggja tað, ið liggur omanfyri 300.000 til rætt nú, tá ið tryggingarsambandið hevur samtykt sjálvt at taka alla ábyrgdina fyri 400.000 kr. Í farna árinum hava vit latið fyri endurtrygging út av landinum um hálvaðru millión meiri, enn vit hava fingið fyri skaða frá útlendsku felögunum.

Henda hálvaðra milliónin vildi landið haft spart, um tingið hevði haft samtykt javnaðarflokksins uppskot um, at tingið skuldi yvirtikið alla endurtrygging.

Skipafelagið Føroyar

Telefonir 209 171 274

Tórshavn